

*fulfills all the functions of public diplomacy, which in this context take the form of: the function of promoting values, policies and actions through their study and research; information and communication function, which is intended not only to inform but also to teach; the function of developing relationships, which is quite successful in the universities where representatives of different countries study; the function of promoting a positive perception of culture and national identity through education; universities are contributing to the implementation of the military propaganda function, which should be considered exclusively from the point of view of guaranteeing national security and which is also an addition to the political function of public diplomacy. The value of educational diplomacy is very much enhanced by through its high efficiency and almost free nature for the countries. Educational diplomacy is less attractive in terms of its long-term effects and consequences, but it is extremely promising especially for Ukraine. In our country, there is an extensive network of higher education institutions that have a strong international relations and a huge potential for influencing foreign audiences - through foreign students, politicians, diplomats, scientists, educators of foreign countries, etc. International cooperation of the university is by far the most effective form of public diplomacy. It is generally noted that Ukrainian higher educational institutions play a significant role in interstate relations, especially emphasizing and reinforcing the fact of presence of national minorities in the regions, placement of educational institutions, study of language, history, culture, contacts of higher educational institutions with institutions, organizations of countries of origin of national minorities, etc. All these factors make the universities of Ukraine extremely important subjects of public diplomacy and allow to solve a number of issues of interstate relations. The international activity of Mariupol State University is considered how a specific higher educational institution can become a full-fledged actor of public diplomacy of the country.*

**Key words:** *public diplomacy, educational diplomacy, universities of Ukraine, national interests of the country.*

УДК 323.174(477)

**О.В. Шимко**

### **РЕГІОНАЛЬНА СОЦІАЛЬНА ПОЛІТИКА ЯК ВАЖЛИВИЙ ФАКТОР ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНОГО ВИБОРУ УКРАЇНИ**

*У статті розглядаються питання сучасного стану соціальної політики в Україні, особливості впровадження її у регіонах, проблеми, які виникають при цьому; окреслені перспективи розвитку соціальної сфери країни у разі врахування європейського досвіду у зазначеній сфері.*

**Ключові слова:** *соціальна політика, регіон, євроінтеграція, Україна, соціальний захист, місцеве самоврядування.*

DOI 10.34079/2226-2830-2019-9-25-135-142

В Україні, в умовах перманентної фінансово-економічної кризи дуже важливим є визначення пріоритетів соціально-економічного розвитку для забезпечення комплексності

національної економіки та підвищення її конкурентоспроможності. Найбільш масштабним завданням соціально-орієнтованої економіки держави в ринковому господарстві, що досі формується в Україні, є діяльність із соціального захисту всіх верств суспільства й вироблення стратегії ефективної соціальної політики. Соціальна політика держави за своєю природою повинна бути єдиною, однак через особливості соціального та географічного простору України вона є неоднорідною. І це не відхилення від норми, а результат суперечливих умов, що формують нерівномірність соціального простору держави.

Також важливим і актуальним фактором соціального розвитку країни є, безумовно, її орієнтація на європейські соціальні норми та цінності. Такі фактори як зниження рівня життя населення, постійно зростаючі ціни на основні групи товарів, гіперінфляція, постійне безробіття, зменшення грошових доходів і витрат усіх верств населення, безумовно сприяють посиленому інтересу до зростаючих, або принаймні стабільних економік європейських країн. Саме їх соціальна модель є пріоритетним напрямом у побудові стійкої, відповідальної, максимально справедливої соціальної політики України сьогодні. Забезпечення потреб та інтересів широких кіл населення країни, яке відповідає основним соціальним цілям, які ставляться перед урядами в усіх розвинених європейських країнах, розроблення довгострокової стратегії соціальної політики у рамках євроінтеграції – ось основні завдання та проблеми сьогоденної соціальної політики України.

Досліджувана проблематика не нова і раніше піднімалася вченими у різних аспектах. Так, соціальний захист та соціальна політика в Україні досліджувалася у журнальних публікаціях [1, 2, 6, 9], також є висвітлення європейського досвіду впровадження соціального захисту [3, 11], ми використали дослідження про регіональну політику та Україну загалом [4, 5] і автореферати дисертацій про місцеве самоврядування та регіональний вимір впровадження соціальної політики [7, 8, 10, 12]. Усі ці та інші наукові розвідки торкаються деяких аспектів проблеми, яка вивчається, проте не дають повної картини регіональної соціальної політики як важливого фактору євроінтеграційного вибору України, тому проблема, безумовно, потребує дальшого вивчення.

Однією з проблем сьогодення у соціальній галузі України є відсутність довгострокової, єдиної та цілісної стратегії соціального розвитку, такої, яка була б зрозуміла населенню, яка б отримала його підтримку та відновила довіру та повагу до влади. Причому головним показником якісної соціальної стратегії є саме її довгостроковість, розрахунок на тривалий період, а не на задоволення тимчасових, нагальних або суто політичних потреб. В успішному вирішенні соціально-економічних негараздів стався б у нагоді досвід західних демократичних держав.

Аналіз досвіду зарубіжних країн свідчить, що для досягнення добробуту більшості населення необхідно проводити відповідальну соціальну політику. Також важливо застосовувати принцип солідарності та, особливо, солідарної відповідальності, що надасть змогу поліпшити якість та сутнісну характеристику реформ, які проводяться у соціальній сфері. Сьогодні ми спостерігаємо перманентне реформування соціальної політики у європейських країнах, яка оперативно реагує на внутрішні та зовнішні проблеми, намагається їх попередити або якнайшвидше вирішити. Тому до країн ЄС часто вживається термін «держава загального добробуту», яка має стати орієнтиром і для України також [1, с. 36-39].

Основні напрямки соціального захисту, які вкрай необхідно модернізувати сьогодні – це боротьба з бідністю та вирівнювання доходів різних верств населення, пенсійне

забезпечення та медичне обслуговування, бо саме ці сфери охоплюють усе населення і є найбільш витратними та дотаційними з бюджету країни.

Як засвідчує європейська практика, у сучасній країні соціальний захист тісним чином пов'язаний з вільним розвитком ринкової економіки, владою, яка функціонує відповідно до закону та демократичних принципів та громадськими інститутами, особливо добровільними та неурядовими. Ці три складові будь-якого демократичного сучасного суспільства ефективно та результативно працюють лише разом, у безпосередньому співробітництві, а тому потребують повсякчасного розвитку [2, с. 153]. Не слід забувати, що соціальний захист – це багаторівнева система, яка включає соціальне забезпечення, соціальне страхування та соціальну безпеку громадян країни, а також складається із соціальних, економічних та політико-правових інститутів, кожен з яких має свої цілі та завдання у виробленні та впровадженні соціально-орієнтованих норм та принципів.

Сьогодні у найбільш розвинених країнах Західної Європи існує досить ефективна система соціального захисту, багато в чому завдяки багаторічній боротьбі громадських організацій і рухів, насамперед, профспілок як найбільш масових і соціально активних об'єднань. За весь післявоєнний період завдяки діалогу влади й суспільства в цих країнах не допустили великого розриву між доходами найбільш багатих і найбільш бідних громадян. Сформована на сьогоднішній день соціальна справедливість у європейських країнах, поза всякими сумнівами, є результатом завоювань масових організацій і громадянського суспільства в цілому, а також розумним компромісом з боку підприємців і держави [3, с. 77].

Сьогодні зростає значення проведення повноцінної регіональної соціальної політики, більш широке використання виробничого потенціалу регіонів та створення умов для вирішення локальних соціальних проблем. Якщо регіональну соціальну політику розглядати на національному рівні, то вона є функцією ринкової соціальної держави, але якщо аналізувати її на регіональному рівні, то мова буде йти передусім про регулювання відтворення соціальних відносин у світлі розвитку територіальної громади.

Більшість дослідників вважає, що держава має виробити стратегічні орієнтири, які б консолідували усі регіони, а це – курс на міжрегіональну інтеграцію і водночас на піднесення ролі регіонів, курс на надання місцевому самоврядуванню реального змісту і нового функціонального наповнення й водночас на запровадження сильної централізованої регіональної політики, яка базувалась би на загальнодержавних пріоритетах [4, с. 5].

Разом з тим є різні парадигми визначення регіону. За першою – регіон сприймається як квазідержава, що є відносно відокремленою підсистемою держави і національної економіки. За другою регіон є квазікорпорацією, великим суб'єктом власності та економічної діяльності. Третя парадигма описує регіон як ринок, що має визначені кордони і акцентує увагу на загальних умовах економічної діяльності та особливостях регіональних ринків різних товарів і послуг, праці, знань тощо. За четвертою парадигмою регіон – це соціум, спільнота людей, які живуть на певній території. Це висуває на перший план відтворення соціального життя [5, с. 41-42]. Ми вважаємо, що останній підхід є найбільш збалансованим, найповніше враховує особливості розвитку регіонів України та є таким, що відповідає сутнісним характеристикам регіону у контексті нашого дослідження.

Соціальна політика на регіональному рівні може ґрунтуватися на загальнодержавному інтересі та на власному інтересі певного регіону. У першому випадку мова йде про розв'язання соціальних проблем на державному рівні, а у другому – на рівні

регіону. Дуже важливо зберегти паритет економічних та соціальних інтересів держави та регіону, а також зберегти високий рівень добробуту населення як загалом у країні, так і в окремих її частинах. При цьому у деяких випадках рівень життя населення певного регіону, через економічні та ресурсні чинники, може випереджати середні показники у державі. Це відповідає політиці соціальної безпеки, досягнення якої неможливе без економіки самої держави та економіки окремих її регіонів [6, с. 91-93].

Можна виділити такі цілі регіональної соціальної політики в Україні:

- дотримання спільних соціальних стандартів у соціальному захисті, що гарантуються Основним законом України і які не мають залежати від регіональної належності респондентів;
- забезпечення рівних умов соціального та економічного розвитку різних областей;
- приділення особливої уваги стратегічно важливим регіонам;
- гідне застосування та правильне використання природних особливостей певних регіонів з обов'язковим дотриманням екологічних стандартів та законодавства;
- розвиток та дотримання максимальних прав місцевої влади [7].

Регіональна соціальна політика розвивається під впливом великої кількості чинників - демографічних, економічних, соціальних, етнічних, екологічних та інших. Їх прояв та використання повністю залежить від впровадження тієї чи іншої моделі соціальної політики. Треба пам'ятати, що існує багато моделей соціальної політики, які можуть по-різному реалізовуватися у різних регіонах, і, відповідно, мати різну ефективність та сенс. Історично система розподілу по районах в Україні залежить від сфер економіки, які є пріоритетними у тому чи іншому регіоні, та схем розселення людей. Тому ці фактори також слід обов'язково враховувати при плануванні моделі соціального захисту [8].

У нашій країні зараз спостерігається ціла низка проблем у царині реалізації соціальної політики на місцях, зумовлена різними чинниками. Низький рівень професіоналізму чиновників, які займаються соціальними проблемами та небажання ними займатися, а також залишковий принцип фінансування є основними гальмами соціального зростання. До того ж є й об'єктивні проблеми. Це, по-перше, негативний спадок 1990-х років, коли були зруйновані схеми та методики соціальної допомоги населенню та відбулося різке розшарування суспільства на різні за прибутками класи. До проблем соціальної сфери також можна віднести зростання імміграції найбільш активних громадян за кордон та соціальну деградацію тих, хто залишився, зневірення у державі та її можливостях захистити своїх громадян.

У всьому соціальному розвитку українського суспільства, а відтак і у соціальній політиці безпосередньо, вирішальним був і залишається людський фактор. Йдеться про ціннісні орієнтації, про відповідні моральні принципи людей, їх норми поведінки, життєві плани, рівень знань і загального інтелектуального розвитку, характер і особливості трудових навичок тощо. Тобто, по суті, соціальна політика найперше має спрямовуватися на активізацію саме людського фактора. Це може бути за умов демократизації суспільства, людських відносин; розширення і розвитку самоуправління народу; створення відповідного господарського апарату; створення нових механізмів управління, заохочення і стимулювання громадян. Щодо суто соціальної політики, соціальної роботи як таких, то вони найперше мають здійснюватися саме за активної участі самих громадян, тобто громадянського суспільства [9, с. 153].

Головними принципами у взаємодії між людиною і державою у сфері соціальної політики можна назвати законність, політичний плюралізм, соціальну справедливість, демократизм та гуманізм. Гуманістичний підхід у трактуванні змісту соціальної політики набуває особливої значущості, оскільки реалізація відповідних заходів на практиці вимагає формування установок і цінностей індивіда як компетентного, активного, свідомого учасника політичного процесу. Взаємозв'язок розвитку громадянського суспільства та особистості є необхідною передумовою демократичних реконструкцій в усіх сферах суспільного життя. Тому необхідна взаємодія громадянського суспільства, людини та держави для створення та забезпечення необхідних умов і гарантій розвитку всіх суб'єктів, особливо людини – головного суб'єкта громадянського суспільства та соціальної правової держави [10, с. 5-6].

Одним з негативних факторів розвитку регіональної соціальної політики є наслідки радянської моделі традиційного патерналізму, коли у більшості населення відсутня воля до вирішення своїх проблем і вони перекладають їх на державу. Люди не хочуть проявляти активність щодо покращення власного добробуту, вважаючи, що це прямий обов'язок державних органів. Така пасивність та безініціативність призводить до тупикової ситуації, коли держава нездатна впровадити повноцінну, адекватну соціальну політику, а населення не бажає їй у цьому допомогти.

Україна ніяк не може позбутися свого соціалістичного минулого, у спадщину від якого вона і отримала сучасну систему соціального захисту з багатьма недоліками та прорахунками. Позбутися їх дуже складно, тому з року в рік держава продовжує надавати допомогу численним отримувачам різних видів соціальних пільг та виплат, що безумовно є набагато більшим фінансовим тягарем, ніж може собі дозволити економіка країни. Таке становище призводить до низького рівня таких допомог, що ніяк не вирішує проблеми їх отримувачів і викликає невдоволення, з одного боку, платників податків, за чий рахунок вони фактично проводяться, а з другого боку, самих пільговиків, через мізерність отриманих коштів. Хоча останнім часом деякі види допомог суттєво зросли і породили соціально-фінансове споживацтво, коли отримувачі пільг не бажають працювати, бо більше отримують від держави соціальними допомогам, аніж на виробництві з мізерною зарплатою. Таке становище ніяк не заохочує ці категорії людей до економічної активності та породжують соціальне утриманство. Соціальна політика у сучасній Україні є безумовно пасивною і спрямованою на допомогу бідним. І абсолютно нічого не робиться для того, щоб подолати цю бідність та надати нужденним прошаркам населення нові можливості для підвищення свого рівня життя. Наразі ми маємо вже сформовану культуру споживання та соціальної залежності певного прошарку громадян, які покладаються лише на матеріальну допомогу з боку держави і нічого не роблять, щоб змінити це становище.

Україна, реалізуючи соціальну спрямованість економічних процесів, повинна збалансувати обґрунтовані фінансові, економічні, соціальні та інституціональні реформи, та недостатні фінансові та людські ресурси. Встановлювати державні пріоритети завжди важко, навіть коли надається зовнішня допомога. Ці подвійні цілі ґрунтуються на спільних цінностях, укорінених у традиціях, правах і свободах людини, в ідеях про те, що держава підпорядкована своїм громадянам [11, с. 189]. З огляду на вищезазначене слід наголосити на тому, що для вирішення нагальних економічних потреб у державі, влада безумовно має зосередитися не на фінансовому забезпеченні численних матеріальних допомог бідним прошаркам населення, а на заохоченні їх розвитку та працевлаштування, перенавчанні, відповідальності за своє життя і життя своїх дітей, розширення їх можливостей щодо

вибору майбутнього, посиленню їх ролі у суспільстві і державі. І витрати на освіту, охорону здоров'я, соціальні видатки слід сприймати як інвестиції у майбутнє, а не марнотратство у складні економічні часи.

У трансформаційних умовах розвитку українського суспільства для більшості регіонів актуальними є антикризові та стабілізуючі стратегії, які відбивають саме регіональні інтереси населення через сукупність таких умов успішної регіональної політики: відповідність рівня і характеру життя населення середнім українським стандартам; нарощування регіональної власності й фінансових джерел для забезпечення реалізації соціальних прав громадян органами місцевого самоврядування; формування можливостей регіону для ефективного використання наявних ресурсів, робочих місць, наукового та освітнього потенціалу; розвиток соціальної інфраструктури для формування регіональних та міжрегіональних зв'язків населення; відтворення природо-ресурсного та екологічного потенціалу регіону [12].

Факторами регіональної соціальної політики можна назвати такі соціальні інститути, як традиції, звички, релігійні вірування, мораль і культуру. Тому можна з упевненістю говорити про різний ступінь готовності окремих регіонів країни до впровадження певної, однакової для всіх, моделі соціальної політики. Доцільно говорити у такому випадку про вироблення власної регіональної її моделі з урахуванням усіх місцевих чинників та особливостей. Основною метою регіональної соціальної політики у такому разі буде формування комфортного середовища для проживання населення та відповідності соціальних норм потребам більшості громадян.

Таким чином, можна впевнено сказати, що соціальна політика України взагалі, та регіональна соціальна політика зокрема, безумовно, потребують серйозного вдосконалення та осучаснення, відповідно до світових тенденцій у цій галузі та світового ж досвіду. Українська влада має у своїй діяльності користуватися європейськими стандартами та інструментами впровадження соціальних нормативів, особливо у галузі витрачання бюджетних коштів на фінансування соціальних програм. Головне завдання влади – це подолання сутнісних недоліків сучасної соціальної системи, зокрема таких, як несправедливість у розподілі державної допомоги, недосконалість системи соціального страхування, низька адресність допомоги, недостатнє охоплення соціальними гарантіями незабезпечених верств населення. Отже, соціальна політика України має здійснюватися у двох напрямках: по-перше, орієнтація на підтримку найбільш незахищених груп населення, а по-друге, на впровадження довгострокових програм підвищення ефективності системи соціального захисту.

#### **Список використаної літератури**

1. Dudova I. Social protection as the key pillar of social systems in the European Union / I. Dudova // Економічний часопис – XXI. – 2014. – № 7/8. – С. 36-39 ; Dudova I. Social protection as the key pillar of social systems in the European Union / I. Dudova // Ekonomichnyi chasopys – XXI. – 2014. – № 7/8. – S. 36-39.

2. Колосовська І. Сучасні підходи у реформуванні соціальної політики держави як регулятора розвитку соціальної сфери / І. Колосовська // Ефективність державного управління. - 2015. - Вип. 43. - С. 152-158 ; Kolosovska I. Suchasni pidkhody u reformuvanni sotsialnoi polityky derzhavy yak rehuliatora rozvytku sotsialnoi sfery / I. Kolosovska // Efektyvnist derzhavnoho upravlinnia. - 2015. - Vyp. 43. - S. 152-158.

3. Ярова Л. В. Особливості європейської соціальної політики / Л. В. Ярова // S.P.A.C.E. Society, Politics, Administration in Central Europe : електронний науково-

практичний журнал. – 2016. – № 1. – С. 76-79 ; Yarova L. V. Osoblyvosti yevropeiskoi sotsialnoi polityky / L. V. Yarova // S.P.A.C.E. Society, Politics, Administration in Central Europe : elektronnyi naukovopraktychnyi zhurnal. – 2016. – № 1. – S. 76-79.

4. Долішній М. І. Регіональна політика на рубежі XX-XXI століть: нові пріоритети / М. І. Долішній. - Київ : Наук. думка, 2006. – 512 с. ; Dolishnii M. I. Rehionalna polityka na rubezhi XX-XIX stolit: novi priorytety / M. I. Dolishnii. - Kyiv : Nauk. dumka, 2006. – 512 s.

5. Україна в 2006 році: внутрішнє і зовнішнє становище та перспективи розвитку : експертна доповідь. – Київ : НІСД, 2007. – 256 с. ; Ukraina v 2006 rotsi: vnutrishnie i zovnishnie stanovyshche ta perspektyvy rozvytku : ekspertna dopovid. – Kyiv : NISD, 2007. – 256 s.

6. Ільчук Л. І. Соціальна безпека – безпека людини, суспільства і держави / Л.І. Ільчук // Соціальна безпека: пошук нової парадигми. – 2003. – Вип. 1. - С. 91-93 ; Pchuk L. I. Sotsialna bezpeka – bezpeka liudyny, suspilstva i derzhavy / L. I. Pchuk // Sotsialna bezpeka: poshuk novoi paradyhmy. –2003. – Vyp. 1. - S. 91-93.

7. Ковтун І. Б. Діяльність органів місцевого самоврядування на регіональному рівні в Україні: організаційно-правові особливості та шляхи вдосконалення : автореф. дис. ... канд. держ. упр. : спец. 25.00.04 / Ірина Броніславівна Ковтун; Дніпропетровський регіональний інститут державного управління Національної академії державного управління при Президенті України. – Дніпропетровськ, 2008. – 22 с. ; Kovtun I. B. Diialnist orhaniv mistsevoho samovriaduvannia na rehionalnomu rivni v Ukraini: orhanizatsiino-pravovi osoblyvosti ta shliakhy vdoskonalennia : avtoref. dys. ... kand. derzh. upr. : spets. 25.00.04 / Iryna Bronislavivna Kovtun; Dnipropetrovskiy rehionalnyi instytut derzhavnoho upravlinnia Natsionalnoi akademii derzhavnoho upravlinnia pry Prezydentovi Ukrainy. – Dnipropetrovsk, 2008. – 22 s.

8. Лактіонов В. О. Взаємовідносини органів місцевого самоврядування з органами державної влади в регулюванні соціального захисту населення : автореф. дис. ... канд. наук держ. упр. : спец. 25.00.02 / Валентин Олександрович Лактіонов; Донецький держ. ун-т управління. – Донецьк, 2007. – 22 с. ; Laktionov V. O. Vzaiemovidnosyny orhaniv mistsevoho samovriaduvannia z orhanamy derzhavnoi vlady v rehuliuванні sotsialnoho zakhystu naselennia : avtoref. dys. ... kand. nauk derzh. upr. : spets. 25.00.02 / Valentyn Oleksandrovykh Laktionov; Donetskyy derzh. un-t upravlinnia. – Donetsk, 2007. – 22 s.

9. Лук'янова Н. Соціальна робота в Україні: концептуальні засади і трансформація в сучасних умовах / Н. Лук'янова // Політичний менеджмент. - 2009. - № 5. - С. 150-156 ; Lukianova N. Sotsialna robota v Ukraini: kontseptualni zasady i transformatsiia v suchasnykh umovakh / N. Lukianova // Politychnyi menedzhment. - 2009. - № 5. - S. 150-156.

10. Корнілов Ю. П. Громадянське суспільство та особистість (соціально-політичний аналіз) : автореф. дис. ... канд. політ. наук : спец. 23.00.02 / Юрій Петрович Корнілов; Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. – Київ, 1998. – 24 с. ; Kornilov Yu. P. Hromadianske suspilstvo ta osobystist (sotsialno-politychnyi analiz) : avtoref. dys. ... kand. polit. nauk : spets. 23.00.02 / Yurii Petrovykh Kornilov; In-t derzhavy i prava im. V. M. Koretskoho NAN Ukrainy. – Kyiv, 1998. – 24 s.

11. Нижник Т. Т. Формування соціальної політики як основної моделі євроінтеграційного розвитку України / Т. Т. Нижник // Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. - 2014. - № 5(1). - С. 187-190 ; Nyzhnyk T. T. Formuvannia sotsialnoi polityky yak osnovnoi modeli yevrointehratsiinoho

rozvytku Ukrainy / Т. Т. Nyzhnyk // Visnyk Khmelnytskoho natsionalnoho universytetu. Ekonomichni nauky. - 2014. - № 5(1). - S. 187-190.

12. Аровина М. П. Структурирование государственной социальной политики в регионе как основа ее эффективности : дис. ... канд. гос. упр. : спец. 25.00.02 / Марина Павловна Аровина; Донецкий гос. ун-т управления. – Донецк, 2005. – 202 с. ; Arovina M. P. Strukturirovanie gosudarstvennoy sotsialnoy politiki v regione как osnova ee effektivnosti : dis. ... kand. gos. upr. : spets. 25.00.02 / Marina Pavlovna Arovina; Donetskii gos. un-t upravleniya. – Donetsk, 2005. – 202 s.

Стаття надійшла до редакції 12.05.2019 р.

**O. Shimko**

### **REGIONAL SOCIAL POLICY AS AN IMPORTANT FACTOR OF THE EURO-INTEGRATED ELECTION OF UKRAINE**

*The most important task of the socially-oriented economy of the state in the market economy, which is still being formed in Ukraine, is the activity on social protection of all strata of society and the elaboration of an effective social policy strategy. Also, an important and topical factor of social development of the country is, of course, its orientation to European social norms and values. One of today's problems in the social sphere of Ukraine is the lack of a long-term, unified and integrated strategy of social development that would be understood by the people who would receive its support and restore confidence and respect for the authorities. The main areas of social protection that are urgently needed to modernize today are the fight against poverty and equalization of incomes of the various strata of the population, pensions and medical care, since these areas cover the entire population and are the most costly and subsidized from the country's budget. The state should develop strategic guidelines that would consolidate all regions - a course on interregional integration, and at the same time on the role of regions, a course on providing local government with real content and new functional content, and at the same time introducing a strong centralized regional policy that would be based on national priorities. In our country, there are now a number of problems in the realm of social policy implementation on the ground, due to various factors. The low level of professionalism of officials who deal with social problems and reluctance to engage in them, as well as the residual financing principle, are the main obstacles to social growth. In the whole social development of Ukrainian society, and therefore in social policy directly, the human factor has always been and remains decisive. It is about value orientations, about the moral principles of people, their norms of behavior. That is, in essence, social policy must first focus on the activation of the very human factor. One of the negative factors in the development of regional social policy is the consequences of the Soviet model of traditional paternalism, when the majority of the population does not have the will to solve their problems and they translate them into the state. Thus, Ukraine's social policy should be pursued in two directions: first, targeting the support of the most vulnerable groups of the population, and secondly, the introduction of long-term programs for improving the effectiveness of the social protection system.*

**Key words:** social policy, region, Euro-integration, Ukraine, social defence, local self-government.